

24. august 2023

UDESERVERING I KØBENHAVN

Først og fremmest tak for tilbuddet om at komme med input til administrationsgrundlaget for udeservering i Københavns kommune. Et område, der i høj grad påvirker restaurationsbranchen i hele hovedstaden, og som har en direkte effekt på omsætning, vækst og antallet af arbejdspladser. Dermed påvirker det også, hvilken by og hovedstad vi ønsker som københavnere, danskere og turister fra ind og udland.

Vi er mange organisationer, virksomheder og ildsjæle, der har kæmpet for at sætte København på verdenskortet, både inden for kultur, gastronomi og oplevelsesbranchen. Det har taget årevis at nå det niveau, som vi har i dag – og med dette forslag mener vi, at man ikke bare spænder ben, men at man faktisk ruller en del af den udvikling tilbage. Det er ærgerligt, og det er ikke det branchen eller vi, som organisation, mener er vejen at gå for fremtidens København.

Derfor foreslår vi i nedenstående en lang række elementer, blandt andet at man, som alternativ til en nedlukning klokken 22 i størstedelen af byen, ift. at øge fremkommeligheden og skabe større ro i byen, ser på løsninger som fx:

- at lukke middelalderbyen helt for trafik, ikke mindst efter klokken 22
- at udvide nuværende zone for natteliv og give politiet autorisation til at fjerne personer fra de gader, som lige nu er udfordrede af for megen uønsket aktivitet omkring beboelserne
- at man genbesøger løsningsforslag i HORESTAs og DRC's 15-punktsplan ift. Blandt andet ret- og pligtzoner, øget antal natteværter mv.
- at restauranterne har pligt til at holde opsyn med udeserveringen (inspireret af bevillingsnævnets krav om dørpersonale i nattelivet)
- at virksomheder med udeservering gøres ansvarlige for oprydning og rengøring på og omkring udeserveringen og at der føres øget kommunalt tilsyn med udeserveringen i form af et korps (i lighed med natteværterne)
- at restauranterne har pligt til at holde opsyn med udeserveringen, som man gør det med krav ift. bevillinger.
- at virksomheder med udeservering gøres ansvarlige for oprydning og rengøring på og omkring udeserveringen
- at der føres øget kommunalt tilsyn med udeserveringerne i form af et korps (i lighed med natteværterne)
- at dialogen mellem politikere og branche øges mhp. at nedbringe støj og gener

Det og en række andre elementer fra DRC vil fremgå af følgende hørings svar.

Udeservering – ikke natteliv

Vi har en række konkrete anbefalinger, men først bliver vi nødt til at definere, hvad det egentlig er vi taler om, nemlig udeservering – og ikke natteliv. Der har i løbet af de seneste måneder været en del diskussioner i diverse medier og på rådhuset, som handler om vold, larm og ukontrolleret fest i gaden. Diskussionerne har primært fokuseret på støjen mellem klokken 24 og 5 og har dermed intet med udeserveringen at gøre, eftersom langt de fleste udeserveringer lukker og slukker kl. 24 i størstedelen af København.

Festen rykker ud i gaden, når udeserveringerne lukker – det rammer alle negativt, og man opnår det helt modsatte af det ønskede.

1.0 Åbningstider for udeservering og fremtidens København

Pkt. 2 i administrationsgrundlaget for udeservering

Der er utallige positive elementer ved udeserveringen og nedenfor er opstillet et udsnit af dem.

Levende by – ikke sovende

Vi er mange der ønsker en levende by – og som har kæmpet for et København med en gastroscene på internationalt niveau, unikke oplevelser og turisme fra ind- og udland. Det er, hvad Københavnerne og danskerne drømmer om. Det er, hvad politikerne på Christiansborg drømmer om i deres nationale turismestrategi – og det er, hvad vi drømmer om.

Udvikling af lokale områder

Udeservering er lig med øgede ejendomspriser og udvikling af lokalområder. Restauranterne har forvandlet områder, der før lå øde hen eller som havde uønsket aktivitet, til attraktive områder at bo, investerer i og leve i. Restauratørerne skaber nemlig god stemning, aktivitet og lyst til at flytte til netop de områder. Eksempler på netop denne positive udvikling finder vi fx i Vanløse, Valby, flere områder på ydre Nørrebro, Østerbro mv.

Sikkerhed og tryghed

Aktivitet og lys skaber tryghed og sikkerhed i gaden. Der findes ikke noget værre end mørke og tomme gader, ikke mindst når man færdes på egen hånd. Udeservering er også her noget der skaber den tryghed, følelsen af et lokalsamfund og hygge som er en af gaverne ved at bo i nærheden af en restauration med udeservering. Der har over de seneste måneder været debat om, at særligt gadelarm og fester skaber utryghed i forhold til beboere, men i Megafonundersøgelsen om udeservering svarede omkring 80 pct., at de negative gener udeserveringen kan bidrage til nogle steder, opvejes af de positive bidrag der netop også er. Lige som hovedkonklusionerne i Københavns Kommunes [tryghedsundersøgelse](#)¹ også konkluderer at "byliv bidrager til at skabe tryghed". Og mens Megafonundersøgelsen viser at 97 pct. af beboerne selv bruger udeserveringen lokalt, så bekræfter Tryghedsrapporten, at de lokale fællesskaber øger trygheden – ikke mindst når de foregår i byrummet.

Tryghedsrapporten pointerer, at utrygheden kan indsnævres til "Udvalgte aktiviteter såsom grupperinger af unge mænd med anden etnisk herkomst; salg af stoffer; vanvidskørsel og skænderier fra festzoner, samt steder, hvor særlige grupperinger samles og hvor der tidligere er foregået ubehagelige hændelser, opleves utrygge – særligt i aften og nattetimerne". Dermed mener vi i DRC ikke at man kan konkludere, at udeserveringen har nogen plads i hverken støj- eller utryghedsdebatten, da udeserveringen ikke giver løsningen på de problemer der opstår i relation til utryghed, larm fra uorganiserede fester i gaden, muskelbiler, salg af stoffer mv. Her skal vi finde en helt anden værktøjskasse end hvad denne hørings fokus er og bør være på.

Executive summary
Anbefalinger

<p>Og tilstedeværelsen af gadebelysning</p> <p>Øde og mørke områder opleves utrygge, og utrygheden i København er generelt højere i aften- og nattetimer.</p> <p>Der kan derfor med fordel arbejdes yderligere med at sikre gadebelysning, og desuden arbejdes med tilstedeværelsen af belysning fra kultur- og butiksliv.</p>	<p>Indret byrummet mhp. at sikre øjne på gaden</p> <p>Områder med begrænset udsyn og få øjne på gaden opleves utrygge, fordi der ikke opleves at være nogle, der kan overvåre og begrænse risikoen for uønskede hændelser.</p> <p>Kommunen bør derfor have tilstedeværelsen af øjne på gaden in mente, når byrum indrettes og modificeres.</p>	<p>Fortsat arbejdet med "Sikker Cykelby"</p> <p>I nogle områder opleves der at være tung trafik og vanvidskørsel, der gør det usikkert at færdes i trafikken - særligt som bilad trafikant.</p> <p>Kommunen bør derfor fortsætte arbejdet med at skabe bedre forhold for bløde trafikanter - herunder cyklister - samt arbejde for at begrænse vanvidskørsel.</p>
<p>Understøt en mangfoldig brug af byrummet</p> <p>Udvalgte områder opleves at huse bestemte grupperinger, der dominerer området og i kraft af deres brug af området, tydeligt markerer hvordan og af hvem området kan bruges.</p> <p>Forskelligartede målgrupper og aktiviteter kan med fordel tænkes ind, når byrum indrettes, med henblik på at begrænse monokulturer og bestemte grupperingers ejerskab over et område.</p>	<p>Sikr nærværende myndigheder</p> <p>Politibejgte i biler kan virke mere fjerne end de glødes, og henvendelser til kommunen, der ikke opleves at blive taget ansvarligt, kan skabe frustration og mindre interesse for at tage ejerskab over ens nabolag.</p> <p>Der kan derfor med fordel arbejdes med at sikre, at borgernes møder med myndigheder opfattes nærværende og vigtige, hvilket ydermere bidrager til at skabe en følelse af tryghed, borgerinddragelse og medansvar.</p>	<p>Understøt lokalt drevne initiativer</p> <p>Lokale initiativer understøtter nabolags- ejerskab og tilstedeværelsen af øjne på gaden hvilket ydermere bidrager til at skabe tryghed i nabolaget. Desuden er der en tendens til, at de lokalt drevne initiativer skaber mere ejerskab end dem, der igangsættes fra kommunalt hold.</p> <p>Der er derfor potentiale i at give incitamenter til lokale fællesskaber og lokalt drevne initiativer, der kan understøtte og udbygge de lokale, tryghedsskabende fællesskaber yderligere.</p>

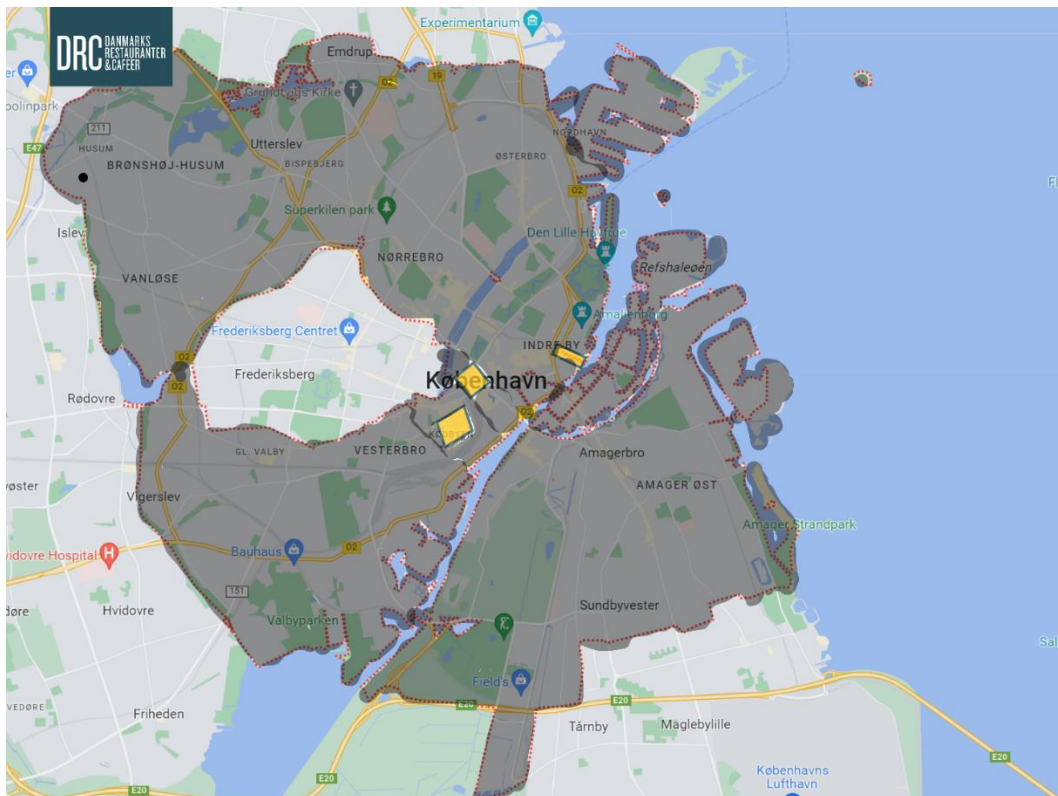
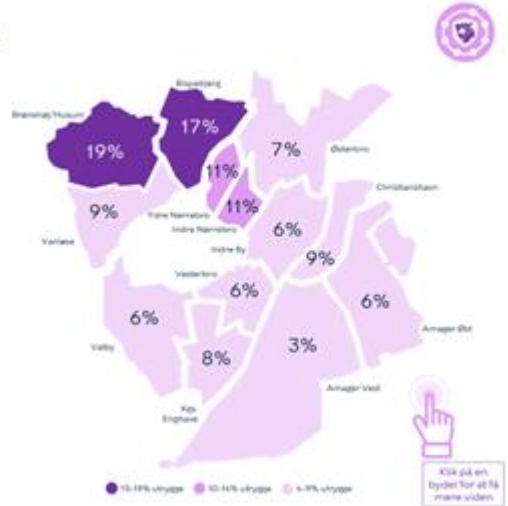
Derudover er spørgsmålet om tryghed og sikkerhed ikke noget der faktisk kan spores i opgørelsen over områderne fra Tryghedsundersøgelsen og TMF's kort over hvilke områder udeserveringen skal begrænses i (alt andet end en reduceret udgave af metropolzonen, Nyhavn og Kødbyen). På følgende kort kan man se at der ikke er sammenhæng mellem tryghed og udvalgte områder der skal lukke for udeserveringen klokken 22. ¹

¹ https://www.kk.dk/sites/default/files/agenda/348858af-3ecf-47aa-9ef3-4becfba8beff/be7435ac-fc91-47b1-99b6-f47031e69bef-bilag-1_0.pdf

Resultater for hele København
Utryghed i nabolag - fordelt på bydele

Utryghed i nabolag for 2022
Kortet viser, at der i 4 ud af 13 bydele er mere end 10 % utrygge i 2022. Det drejer sig om bydelene Brønshøj-Husum (19 %), Bispebjerg (17 %), Østre Nørrebro (11 %) og Indre Nørrebro (11 %). Dermed er antallet af bydele med mere end 10 % utrygge på niveau med antallet i 2021. Kommunens mål er, at andelen af utrygge beboere ikke må overstige 10 % i nogen bydel. Gennemsnittet af utrygge i hele København er ligeledes på niveau med 2019 (9 %).

Utryghed i løn- og stiftelsesnr. for 2022
Kortet viser, at der i 4 ud af 13 bydele er mere end 10 % utrygge i 2022. Det drejer sig om bydelene Brønshøj-Husum (19 %), Bispebjerg (17 %), Østre Nørrebro (11 %) og Indre Nørrebro (11 %). Dermed er antallet af utrygge beboere på niveau med antallet i 2021. Kommunens mål er, at andelen af utrygge beboere ikke må overstige 10 % i nogen bydel. Gennemsnittet af utrygge i hele København er ligeledes på niveau med 2019 (9 %).

Ligesom Tryghedsrapporten 2022 konkluderer, så er utryghed ikke et parameter der har ændret sig negativt over de seneste år. I 2022 er utrygheden lavere end ved første måling i 2009, hvor 11 % af københavnere var utrygge i deres nabolag. Så den del bør vi derfor ikke tage med ind i vurderingen af netop udeserveringens indflydelse på tryghed i aftentimerne, tværtimod².

Megafon

Ifølge kommunens egne undersøgelser foretaget af Megafon benytter 97 pct. af de lokale selv byens udeservering, og 81 pct. mener, at den er 'positiv' eller 'meget positiv' for deres liv i byen. Derudover viser DRC's underskriftsindsamling, at allerede på en uge skrev 26.000 danskere under på, at man bør underkende forslaget, og at udeserveringen dermed skal lukke kl. 24 som nu. Københavnerne vil nemlig gerne udeserveringen – og danskerne vil gerne have en hovedstad med oplevelser, hygge og liv.

Økonomi

Forslaget vil komme til at ramme restaurationsbranchens bundlinje signifikant. Som eksempel opnår en gennemsnitlig restauratør med 10 borde ude og inde og to seatings i løbet af en aften, hele sidste seating udenfor. Det betyder at de mister 25 pct. af den samlede omsætning på en dag i juni måned hvor solen skinner. En nedlukning fra klokken 22-24 vil derfor få mærkbare økonomiske konsekvenser for restauratørerne og vil også betyde afskedigelser af medarbejdere. Man bør nemlig være opmærksom på at beregningen ikke kan isoleres fra kl. 22-24, for de fleste sene seatings starter klokken 20, men gæsterne viste med tydelighed en adfærdsændring, under Corona-epidemien, da man besluttede at lukke kl. 22, ved at de simpelthen undlod at booke og restauratørerne kunne derfor kun fylde den første seating. Adfærden vil altså betyde et endnu større økonomisk tab end blot de to timer. Derudover er der allerede i dag en regel om, at man skal have fjernet, stablet og "ubrugeliggjort" sin udeservering når klokken slår 24, dvs. at man allerede starter omkring kl. 23 med at pakke borde og stole ned. En nedlukning klokken 22 vil betyde at man skal begynde den nedlukning allerede mellem 21-21.30. Det vil for alvor kunne mærkes på både bundlinjen og gæsternes muligheder for at sidde ude og nyde den gode summen og stemning i hovedstaden.

Kortet er alt for restriktivt

I det nuværende udkast har borgerrepræsentationen udpeget enkelte undtagelsesområder, men vi mener i stedet, at man bør indtegne zoner, hvor man har fokus på at få rettet de problematiske udeserveringssteder ind under gældende lovgivning.

I den nuværende form er der adskillige områder uden for beboelsesområder, som står til at lukke klokken 22, det er uhensigtsmæssigt og uforståeligt for både virksomheder, men i høj grad også for gæsterne.

Der er desuden omkring 1500 udeserveringer og 1000 tilladelser. I stedet for at begrænse branchen og erhvervet generelt, så bør man starte med at sætte fokus på at få rettet alle udeserveringer ind og straffe de, der ikke følger reglerne.

Konkrete løsninger

I DRC har vi igennem de seneste måneder hørt, at der er problematikker, som omhandler støj ved sammenpakning. Her bør man se på løsninger og vidensdeling for at undgå netop det i de konkrete sager. Det kan løses meget nemt og alternativt kan man se på områder, hvor opstillingen bør udskiftes eller man kan opstille eller opmagasinere anderledes. Få steder er der givet tilladelse til, at man må have en mere permanent opstilling af sin udeservering, dette er også en mulighed i tilfælde af at der er unødige gener ift. støj.

Udvidet udeservering

Gør byen endnu mere attraktiv i sommermånederne med mulighed for at søge om udvidet udeservering.

Udvidet udeservering i årene efter Corona var en succes. Det kunne ses på antallet af fyldte borde og en god og tiltrængt omsætning. Flere kommuner har valgt at bibeholde muligheden for at ansøge om udvidet udeservering i sommermånederne med stor succes. I fx Odense har man valgt at gågaderne ikke skal syne af de mange butikker, der har drejet nøglen om, ved at udvide restauratørernes udeserveringsarealer til også at omfatte de naboarealer, som står ubenyttede og tomme hen. Frederiksberg har valgt at gøre parkeringspladser og åbne pladser til områder for udvidet udeservering til stor gavn for den hyggelige summen og den enkelte restauratør.

DRC opfordrer til, at man giver de københavnske restauratører mulighed for at søge om udvidet udeservering over sommermånederne. Vi forventer, at sagsbehandlingen vil kunne gøre det ud for den, 'sparede' sagsbehandling, man har, når tilladelserne gives for 3 år ad gangen frem for, at de er 1-årige. Samtidig forventer vi selvfølgelig at dispensationerne til udvidet udeservering bliver givet inden sæsonen starter frem for, at man gentager processen fra 2022, hvor flere først modtog godkendelsen efter ansøgningsperiodens startdato.

2.0 Fremkommelighed på fortove

Pkt. 4 i administrationsgrundlaget for udeservering

I forhold til fremkommelighedsdagsordenen er det foreslået, at restauratørerne skal holde 80 cm plads til fodgængere frem for de nuværende 60 cm. Dette kommer især til at påvirke restaurationer i middelalderbyen med de smalle fortove. Vi mener, at man frem for at begrænse den hyggelige udeservering bør se ind i at lukke langt flere veje og anlægge brosten og brede fortov, cykelstier og rekreative områder med udeservering, offentlige bænke mv., som man har gjort det på fx Gammel Strand. Helt konkret har vi foreslået, at man lukker hele Grønnegadekvarteret og omdanner de smalle gader til gågader med fokus på biodiversitet og et langt mere 'grønt' kvarter. Området er ofte fyldt med mennesker omkring de historiske restaurationer og trafikken har i forvejen svære vilkår. Derfor mener vi, at det kunne være et oplagt sted at starte, og her skal der selvfølgelig også være et hensyn til at varelevering, flextrafik, politi, ambulancer mv. stadig har adgang.

I DRC bakker vi op om nedlæggelsen af 600 parkeringspladser. I tråd med vores holdning til en reduktion af trafikken opfordrer vi til, at man fokuserer på at omdanne gaderne til pladser med brosten, legezoner, bænke og hyggelige udeserveringsarealer. Vi vil samtidig gerne indskærpe, at vi ikke ønsker, at vejene skal åbnes mere op for biltrafik og heller ikke kun skal allokeres til flere cykelkirkegårde, som der er rigeligt af netop nu. Taxaer, lastvogne og varelevering skal selvfølgelig stadig kunne komme frem med varer.

3.0 Flerårige tilladelse, gebyr og opmærkning af arealer

Pkt. 1, 3 og 6 i administrationsgrundlaget for udeservering

Vi er meget positive over for særligt to punkter i administrationsgrundlaget for udeservering, nemlig forslaget om at udeserveringstilladelse gives for 3 år frem for 1 år. Dette vil samtidig give luft til at behandle dispensationssager, ansøgninger om udvidet udeservering etc. Derudover er ambitionen om endnu mere effektiv sagsbehandling allerede noget, vi kan mærke i branchen, ikke mindst den øgede adgang til den enkelte sagsbehandler, telefonisk og hurtig sagsbehandling samt besøg af sagsbehandlerne på steder, hvor det er nødvendigt med den fysiske dialog – de forandringer fortjener forvaltningen stor ros for allerede nu. Sidst, men ikke mindst mener vi, at en afmærkning er et forsøg værd. Det kan være med til at mindske diskussionerne med gæster, der vælger at flytte med møblerne og tilmed ubevidst være med til at adfærdsregulere i højere grad.

4.0 Løsninger på problemer i nattelivet

I diskussionerne om udeservering savner vi proportioner og gennemsigtighed, så vi sikrer de rette løsninger på de rette udfordringer.

Som nævnt i indledningen er der en del kritik af larm fra gaden i forbindelse med fester, trafik mv. Det anerkender vi fuldt ud, og det mener vi, at der skal gøres noget ved. Dog er det vigtigt at skelne natteliv og udeservering, så vi ikke finder en forkert løsning til det reelle problem. I DRC mener vi ikke, at en tidsbegrænsning i udeservering løser problemerne med uønsket larm i de sene aftner og nattetimer.

Der er en række politikere, der har foreslået, at man begrænser åbningstiderne hos de restauranter, der serverer mad. Her vil vi dog understrege, at det vil kræve omfattende undersøgelser og sagshandling ift. at skulle tage stilling til, hvor grænsen går eftersom bevillingerne ofte er af ældre dato og dermed ikke angiver, hvilken form for restauranter der er tale om i dag ift. for 10 år siden eller for bare få måneder siden. Derudover kan en cocktailbar summe mindst lige så hyggeligt som en spiserestaurant. Derfor anbefaler vi ikke at gå ned ad den vej, det gjorde man under anden ansøgningsrunde til udvidet udeservering. Her så man på bevillingen, og dermed ramte man nogle restauratører unødigt, fordi de historisk havde haft en "bodega" bevilling, men nu var en cafe el. andet. Også selvom politiet faktisk kunne berette, at der ikke længere fandtes denne form for opdeling i deres kategorier af alkoholbevillinger.

Derudover er der en række politikere, der har påpeget enkelte områder, der er præget af støj, og her beder vi om at være opmærksom på, hvorvidt der reelt *er* mange klager og sager – om det er fra få enkeltpersoner *og* om myndighederne faktisk bakker op om, at det er restauranterne, der er udfordringen. Hvis det er enkelte restauranter, så anmoder vi om, at man håndhæver reglerne eller fjerner udeserveringen fra den enkelte, frem for at ramme samtlige restauranter i et område eller i hele vores hovedstad. Der er allerede mulighed for at myndighederne skrider ind over for den enkelte – og forvaltningen har selv påpeget, at der er omkring 1500 udeserveringer, men kun 1000 tilladelser. Så det er mindst lige så vigtigt, at myndighederne får styr på alle dem, der ikke har styr på penalhuset, så forslag som en lukning kl. 22 ikke rammer alle dem, der bidrager positivt til hovedstaden, kulturlivet, trygheden og stemningen i byen.

Vi har allerede foreslået en lang række tiltag i sidste års høring omkring restaurations- og nattelivsplanen².

Et udsnit af løsninger kunne være:

- at lukke middelalderbyen helt for trafik, ikke mindst efter klokken 22
- at udvide nuværende zone for natteliv og give politiet autorisation til at fjerne personer fra de gader, som lige nu er udfordrede af for megen uønsket aktivitet omkring beboelserne
- at man genbesøger løsningsforslag i HORESTAs og DRC's 15-punktsplan ift. Blandt andet ret- og pligtzoner, øget antal natteværter mv.
- at restauranterne har pligt til at holde opsyn med udeserveringen (inspireret af bevillingsnævnets krav om dørpersonale i nattelivet)
- at virksomheder med udeservering gøres ansvarlige for oprydning og rengøring på og omkring udeserveringen og at der føres øget kommunalt tilsyn med udeserveringen i form af et korps (i lighed med natteværterne)
- at restauranterne har pligt til at holde opsyn med udeserveringen, som man gør det med krav ift. bevillinger.
- at virksomheder med udeservering gøres ansvarlige for oprydning og rengøring på og omkring udeserveringen
- at der føres øget kommunalt tilsyn med udeserveringerne i form af et korps (i lighed med natteværterne)
- at dialogen mellem politikere og branche øges mhp. at nedbringe støj og gener

Derudover opfordrer vi generelt til at dialogen mellem politikere og branche øges mhp. at nedbringe støj og gener i udeserveringen generelt.

Vi løser ikke udfordringerne med gadefester med forslaget – tværtimod har coronanedlukningerne vist os, at en nedlukning klokken 22 netop giver gadefester, stående gæster, der de facto larmer mere, og en ukontrolleret samling af københavnere og turister fra ind- og udland.

² https://blivhoert.kk.dk/sites/blivhoert.kk.dk/files/svar-materiale/hoeringssvar_restaurations_og_nattelivsplan_2021_-_drc.pdf

Derudover beder vi teknik- og miljøforvaltningen, udvalget og borgerrepræsentationen om at se på proportionerne i debatten. København har brug for sit levende og verdensberømte restaurationsliv og restaurationslivet har brug sin udeservering. Lad os støtte op om alt det vi har skabt og ikke afvikle det med grønthøstermetoden.